Naglasci iz biografije

Zvonko Benašić rođen je 4. prosinca 1931. godine u Đakovu, u „sjeni katedrale“, kako je to znao isticati, i tu je živio sve do svojih zadnjih dana. Osnovnu i srednju školu završio je u Đakovu, a ekonomski fakultet u Osijeku. Na istom fakultetu će kasnije magistrirati i doktorirati. Osim kratko vrijeme koje je proveo u Osijeku, cijeli radni vijek, sve do mirovine, radio je u Đakovu, i to najduže u PIK-u Đakovo gdje je, između ostalog, obnašao i posao direktora komercijalnog sektora. Od toga vremena posebnu pozornost posvećivao je marketingu vina, disciplini koja je tada bila još u povojima, a koja će mu postati dominantna stručna i znanstvena preokupacija. U okviru svojih marketinških preokupacija Benašić je osmislio dugogodišnji zaštitni znak PIK-a Đakovo i robnu marku „Tena“. U vrijeme početka bavljenja s marketingom bio je i inicijator, osnivač, i jedno vrijeme predsjednik Društva knjigovođa.

Paralelno s tim, stručnim aktivnostima, Benašić je iskazao i iznadprosječni interes za društveno-kulturno-sportske inicijative. Tako je početkom pedesetih godina bio jedan od osnivača Đakovačko sportskog kluba (ĐŠK-a) i u njemu jedan od prominentnijih odbojkaša. U istom klubu kasnije će raditi i kao trener odbojkaške momčadi.

Iako nije za podcijeniti sve ono što je Benašić napravio na stručnom i sportskom planu, čini se da je na širem društvenom planu dao još i više. Tu ponajprije mislim na angažman oko „Đakovačkih vezova“, kulturne manifestacije koja je desetljećima zaštitni znak Grada. Članom Upravnog odbora Turističkog društva Benašić je postao 1967. godine, iste one godine kada su Vezovi i pokrenuti, da bi od 1971. godine bio izabran za njezinog predsjednika. Funkciju predsjednika Turističkog društva obnašao je sve do sredine osamdesetih godina. U tom intervalu Benašić je, kraće vrijeme, obnašao i funkciju potpredsjednika Skupštine općine Đakovo, predsjednika Zajednice vinogradara i vinara Jugoslavije, a bio je i predsjednika Društva za marketing Slavonije i Baranje. I to nije sve.

Godine 1985. Benašić je inicirao osnivanje KUD-a Tena koji će pronijeti ime Đakova ne samo diljem Hrvatske, već i šire. Na čelu Tene bio je sve do 2000. godine, a od tada njezin je doživotni počasni član. Samo koju godinu kasnije (1988. g.) pokrenuo je u Trnavi gospodarsko-turističko-vinarsku manifestaciju Bonavita, a u Đakovu 1993. godine rad Lions kluba kojemu je bio i prvi predsjednik.

Sve navedeno, dakako, izaziva, ako ne divljenje, ono sasvim sigurno respekt, baš kao što respekt izaziva i impozantna Benašićeva bibliografija. Kako je u jednoj od svojih knjiga napisao, objavio je više od 1000 novinskih i drugih članaka, šest knjiga s područja vinarstva i više knjiga s temama iz đakovačke povijesti i kulture: Od ZPD-a do PIK-a Đakovo, Spomenica Tene kulturno umjetničkog društva PIK-a Đakovo (tri izdanja), Đakovački spomendani (dva izdanja), Desetljeće u službi humanosti, Hrvatski sokol u Đakovu, Povjesnica Đakovačkih vezova i Đakovački portreti.

Za angažman u Lions klubu Benašić je dobio priznanje Lions Internacionala 1997. godine, a za cjelokupni društveni angažman tijekom više od pola stoljeća aktivnog djelovanja nagrađen je od Grada Đakova Strossmayerovom plaketom 1989. i Godišnjom nagradom 2004. godine.

Već teško bolestan, samo nekoliko tjedana prije smrti, ostvarila se njegova dugogodišnja želja da se u Gradu postavi spomenik hrvatskome književniku i političaru Luki Botiću. Sa pokojnom suprugom Mirom spomenik je dao izgraditi o svom trošku, a osobno ga je otkrio na prigodnoj svečanosti u povodu 150 godina od pjesnikove smrti održanoj u Đakovu 7. svibnja 2013. godine.

Doktor Benašić umro je u osječkoj bolnici 10. srpnja 2013. godine.

Nakladnik: Muzej Đakovštine
Za nakladnika: Borislav Bijelić
Autor izložbe i teksta: Borislav Bijelić
Lektor: Hrvoje Miletić
ISBN 978-953-7128-51-7
Grafičko oblikovanje i tisak: Hardy, Đakovo
Naklada: 150 komada

MUZEJ ĐAKOVŠTINE ĐAKOVO

DONATORSKA IZLOŽBA

dr. sc. Zvonka Benašića

Đakovo, travanj 2014.

Pribavljanja muzejske građe jedna je od značajnijih radnih preokupacija svakog muzealca. Uz otkup, donacije su svakako najčešći načina popunjavanja muzejskih zbirki, a one pak osnovne pretpostavke bilo kakve osmišljene muzejske djelatnosti. Kao i većina drugih, nama srodnih muzeja, i Muzej Đakovštine svoje zbirke popunjavao je najčešće donacijama svojih sugrađana. U samim počecima djelovanja našeg muzeja, tijekom pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća, te donacije bile su učestalije i obimom nešto veće, da bi već 70-ih godina došlo do stanovite stagnacije, a potom i pada. Najnovija, i k tomu do sada jedna od najvećih donacija, donacija je gospodina Zvonka Benašića koju je muzej, na osnovu njegove usmene oporuke, dobio neposredno nakon njegove smrti.

Kao što je kulturnoj javnosti Đakova poznato, gospodin Benašić više od pola stoljeća aktivno je djelovao u gospodarskom, društvenom, kulturnom i sportskom životu Đakova – pa i šire. Kao aktivni sportaš, komercijalni direktor PIK-a Đakovo (u kojem je ostavio osobitog traga na planu marketinga), jedan od pokretača Đakovačkih vezova, inicijator osnivanja Bonavite, Lions kluba Đakovo i Kulturno umjetničkog društva „Tena“, te pisac monografija o tim, i nekim drugim aspektima društvenog života, Benašić je uspio prikupio bogatu arhivsku, knjišku i svaku drugu građu koja mu je omogućavala dobar uvid u predmete njegova istraživačkog interesa. U toliko se naš donator razlikovao od klasičnih kolekcionara, iako su, dakako, i u njemu „čučale“ prikrivene kolekcionarske strasti. Sve ono što je posjedovao, ili barem veći dio toga, prikupio je kao inicijator i učesnik pojedinih događanja, a koristio kao prvorazredna vrela za svoje mnogobrojne novinske, revijske, monografske i druge radove.

Sve ono što je pisac ovih redova preuzeo iz Benašićeve ostavštine moglo bi se, barem kolokvijalno, podijeliti u nekoliko zasebnih cjelina. Od materijala vezanog za Đakovačke vezove treba izdvojiti 18 zastavica Đakovačkih vezova koje datiraju od 1968. godine pa nadalje, a rađene su ručno, na svili. U tu skupinu možemo uvrstiti i 14 plakata, nekoliko prigodnih gramofonskih ploča, osobne plakete i medalje dobivene za dugogodišnji angažman u organizaciji te

manifestacije, 133 Revije Đakovačkih vezova, oko 150 vezovskih „dukata“, četrdesetak pločica sa natpisom „organizator“, te dio arhivske građe i publikacija o Đakovačkim vezovima. Između ostaloga tu su i Benašićeve knjige Povjesnica Đakovačkih vezova 1967.-2007. i Bibliografija radova i slika iz Revija Đakovačkih vezova 1967.-2009.

Za Bonavitu, a posebice Tenu, preuzeli smo bogati arhivski materijal, kao uostalom i za rad ĐŠK-a i njegovih pojedinih sekcija. Riječ je o zapisnicima sa pojedinih sjednica, odlukama, statutima, programima rada i drugim pisanim dokumentima. Bitnu stavku u cijeloj donaciji, dakako, čine i slikovni zapisi. Sveukupno, preuzeli smo oko 3300 fotografija, razglednica i kompjuterskih preslika, 264 negativa, oko 300 dijapozitiva. Među njima, kao vrednije, izdvojio bih fotografije Hrvatskog sokola, Katoličkog orla, Odbojkaškog kluba Đakovo, fotografije snimljene 1972. godine prigodom posjete engleske kraljice Elizabete Đakovu, ali i fotografije svih onih manifestacija u čijem radu je naš donator aktivno sudjelovao.

Posebnu, i to možda najznačajniju komponentu cijele donacije, čine knjige i brošure koje sam u prvotnoj fazi obrade grupirao na zavičajne, one koje propituju duhovno i materijalno bogatstvo Slavonije i ostale.

Među zavičajne knjige svrstali smo sve one koje za predmet interesa svojih autora imaju Đakovo i Đakovštinu. Tu se nalaze gotovo svi objavljeni naslovi zadnja dva desetljeća, ali i oni prije toga. Ovako definirana Benašićeva zavičajna zbirka sveukupno broji oko 70 knjiga. Nešto manje je naslova vezanih za prošlost Slavonije, kao i onih knjiga iz nacionalne i svjetske povijesti, publicistike, književnosti… Spomenutim knjigama svakako treba pribrojiti u ovom osvrtu već spomenute Revije Đakovačkih vezova, 28 brojeva Kalendara Čiča Grge Grginog, dva godišta (1926. i 1927.) Hrvatskog sokola - glasila Hrvatskog sokolskog saveza, te gotovo kompletna izdanja novina koja su izlazila u Đakovu nakon 1993. godine.

Na kraju ovog letimičnog prikaza Benašićeve donacije spomenimo još i to da smo, osim već iskazanog, u muzejske zbirke uvrstili i 53 ručnika (koja su nam donirana prije nekoliko godina), 9 starih sokolskih plakata i nekih drugih sokolskih „rekvizita“, oko 1000 vinskih etiketa, 125 novijih značaka (mahom PIK-a Đakovo), više desetaka medalja, diploma, plaketa, zahvalnica i sličnog materijala. Službene nagrade i pohvale, dakako, ne moraju uvijek biti pravi pokazatelj o tome koliko je netko pridonio razvoju sredine u kojoj je živio i radio, ali kada netko za života dobije tridesetak takvih priznanja, a upravo toliko ih je dobio Zvonko Benašić, to bi se ipak moralo respektirati. Upravo stoga, kao zaslužnom Đakovčaninu i čovjeku benevolentnom naspram naše ustanove, s dužnim pijetetom priređujemo ovu skromnu izložbu. On ju je svakako i zaslužio.